

OBSAH

Úvod.....	7
1. Vymezení pojmů k jednotnému chápání problematiky:	8
2. ZBRANĚ	10
2.1. OBLASTI POUŽITÍ ZBRANÍ.....	10
2.2. Normy upravující použití palných zbraní.....	11
2.3. Další důležité zákony pro správnost použití zbraně.....	12
2.4. Rozdělení zbraní.....	13
2.5. Dělení střelných zbraní z různých hledisek:	13
2.6. Palné zbraně k ochraně osob a majetku	15
2.6.1. Hlavní části palných zbraní a pojistného ústrojí	15
2.6.2. Rozdělení palných zbraní	16
2.6.3. Obranné zbraně:	16
2.6.4. Výhody a nevýhody pistolí a revolverů	16
2.6.5. Charakteristika pistole určené k OOM.....	18
3. POUŽITÍ PISTOLE K OCHRANĚ OSOB A MAJETKU	19
3.1. Fyzická ochrana.....	19
3.2. Základní formy ovládání zbraní a výcviku	23
3.2.1. Příprava zbraně – základní manipulace.....	27
3.2.2. Základy mířené střelby.....	36
3.2.3. Střelecké pozice.....	36
3.2.4. Pohyb se zbraní a střelba za pohybu	41
3.2.5. Střelba na pohybující se cíl	42
3.2.6. Střelba za ztížených podmínek.....	43
4. Přejít k reálnější formě používání pistolí při OOM	44
4.1. Pravidla při ostré střelbě.....	44
4.2. Taktika pro chování v reálně nebezpečných situacích	45
4.2.1. Faktory střetnutí	45
4.2.2. Taktická příprava se týká především těchto úseků:	45
4.3. Zvláštní varianty konfliktních situací.....	49
4.3.1. Střetnutí na velmi blízkou vzdálenost a techniky v kontaktu.....	49
4.3.2. Napadení v automobilu	51
4.3.3. Prohledávání v zástavbě	51
4.3.4. Střetnutí za zhoršených světelných podmínek	53
4.3.5. Střelba po zranění.....	55
4.3.6. Boj s více protivníky	55
4.3.7. Použití zbraně proti zvířeti	55
4.4. Psychické aspekty situace po násilném střetnutí.....	55
5. Vhodné způsoby jak cvičit obrannou střelbu	57
5.1. Modelové situace.....	57
5.2. Soupeřská cvičení.....	57
5.3. Projekční trenažéry.....	58
5.4. Schéma komplexní přípravy.....	59
Závěr.....	60
Seznam použité literatury.....	62
Seznam obrázků	63
Seznam příloh	64

Úvod

Společnost dvacátého století je charakterizována nárůstem všech forem kriminality. Proti dopadům a následkům této kriminality není nikdo dostatečně chráněn. Převážná většina občanů se vedle obav o svůj život či zdraví obává především vloupání do bytů, rodinných domků a rekreačních objektů. Významné nebezpečí představují také krádeže aut a věcí v nich se nacházejících či kapesní krádeže. Proto jsou lidé nuceni se spoléhat, kromě klasické bezpečností ochrany prováděné státem, na své vlastní síly, a to podle svých možností.

Já jsem se v této práci zaměřil na použití krátkých palných kulových zbraní (dále jen KPKZ). A to z toho důvodu, že lidé často KPKZ vlastní, ale neznají základní pravidla pro zacházení s nimi a právní záležitosti kolem jejich použití a tím se dostávají nevědomě do konfliktu se zákonem, i když zbraň užijí k ochraně majetku, sebe sama či jiné osoby.

V této práci se budu zaměřovat především na použití krátkých palných kulových zbraní v soukromém sektoru, protože tyto zbraně se nejvíce využívají při ochraně osob a majetku (dále OOM) a to proto, že jsou menší, skladnější, dají se nosit aniž by je bylo vidět a mohou být relativně rychle připraveny k použití. Z KPKZ jsou nejvíce využívány pistole, proto se v této práci na ně zaměřím. Podmínkou profesionálního využití vlastností KPKZ je výcvik – teorie i praxe. Výcvik je dobrý i k tomu, aby ten kdo zbraň používá si s ní nebo někomu jinému neublížil.

1. Vymezení pojmů k jednotnému chápání problematiky:

- zbraň – lze definovat jako nástroj, popř. zařízení přizpůsobené k ranivému účinku na živý organismus nebo k ničení objektů[4],
- střelná zbraň – je zbraň, u které je funkce odvozena od okamžitého uvolnění energie při výstřelu, zkonstruovaná pro požadovaný účinek na definovanou vzdálenost[4],
- služební zbraň – je zbraň, určená k výkonu povolání (PČR, AČR, civilní bezpečnostní agentury, Obecní policie, Celní zpráva, zpravodajské služby aj...[4],
- náboj – celek určený k nabíjení do zbraní a vymetení střely z hlavně. Je sestaven z nábojnice, zápalky, výmetné náplně a střely[4],
- střela – předmět vystřelený ze střelné zbraně, určený k zasažení cíle nebo vyvolání jiného efektu[4],
- střelivo – souhrnné označení nábojů, nábojek a střel do střelných zbraní[4],
- ochrana osob – je snaha zabezpečit, aby nedošlo k fyzické či psychické újmě dané osoby[10],
- majetek – je hmotný či nehmotný statek, který má určitou hodnotu (nemovitosti, cennosti, peníze, nástroje, přístroje atd....)[10],
- ochrana majetku – jde o snahu zabezpečit majetek proti odcizení, poškození či zneužití,
- obrana – je odvrácení nebezpečí, které vzniká útokem člověka (útočníka) na zájmy chráněné trestním zákonem. Samotné obranné jednání směřuje proti útočníkovi, resp. proti jeho útoku, který je namířen proti výše uvedeným chráněným společenským vztahům, přičemž toto obranné jednání má znaky činu, který by byl jinak trestný[10],
- sebeobrana – je vlastní obrana života či zdraví a majetku, včetně osobní svobody,

- útok - ohrožení zájmu chráněného trestním zákonem, jež je vyvoláno protiprávním jednáním, jako úmyslné protiprávní jednání člověka, nebezpečné určitou měrou pro společnost, které ohrožuje společenské vztahy chráněné trestním zákonem[10],
- útočník - je ten, kdo svým protiprávním jednáním, a to jak konáním nebo opomenutím, ohrožuje zákonem chráněné zájmy. Ve smyslu § 13 tr. zákona je jím osoba, která útokem na zájem chráněný trestním zákonem přímo hrozí anebo jejíž útok na tento zájem trvá[10],
- veřejný činitel – §89 trestního zákona: Veřejný činitel je volený funkcionář nebo jiný odpovědný pracovník orgánu státní správy a samosprávy, soudu nebo jiného státního orgánu nebo příslušník ozbrojených sil nebo ozbrojeného sboru, pokud se podílí na plnění úkolů společnosti a státu[10],
- sebeobránná situace – je činnost, při níž obránce využívá teoretické znalosti, praktické zkušenosti, techniku a obranné prostředky proti útočníkovi.

2. ZBRANĚ

2.1. OBLASTI POUŽITÍ ZBRANÍ

Střelné zbraně se mohou používat pro různé účely:

- **sport** - jedná se o zbraně určené ke sportovním účelům, podle národních a mezinárodních pravidel a řádů. Sportovní zbraně jsou ruční palné zbraně sloužící ke sportovní střelbě na terč,
- **sběratelství** – jedná se o střelné zbraně, které nejsou primárně určeny ke střelbě, jedná se zejména o historické zbraně,
- **myslivost** - jsou určeny k výkonu práva myslivosti. Jedná se o ruční palné zbraně, u kterých se více uplatňuje estetičnost a reprezentace,
- **služební činnost** – jedná se o zbraně určené k používání v armádách a veřejných ozbrojených sborech k vojenským nebo bezpečnostním účelům,
- **osobní ochrana** – zde se využívají hlavně krátké palné kulové zbraně. Jsou určeny k ochraně osob a majetku,
- **věda a výzkum** – zde jde o použití zbraní za účelem vývoje nových druhů a typů zbraní[10].

V této kapitole nás zajímají hlavně zbraně určené k osobní ochraně neboli obranné zbraně. Tyto zbraně se nejčastěji používají jako služební k ochraně osob a majetku. Jsou to krátké palné kulové zbraně. Speciálně se jedná hlavně o pistole a revolvery.

Jako služební zbraně se nejvíce používají pistole, díky její menší velikosti, tudíž se nosí lépe skrytě. Další výhodou je rychlejší nabíjení, větší zásobník, větší rychlost ve střelbě. Tyto vlastnosti jsou důležité při situacích, do kterých se může člověk při výkonu povolání dostat (např. hlídací služba). K těmto situacím a výhodám a nevýhodám použití pistole se podrobněji budu zabývat v dalších kapitolách.

Hlavní důvody proč se KPKZ používají k OOM:

1. jsou lehké,
2. mají malé rozměry,
3. jsou rychle připraveny k použití,
4. lze je nosit skrytě,
5. jsou relativně spolehlivé.

2.2. Normy upravující použití palných zbraní

Stěžejní normou upravující používání palných zbraní je **zákon č. 119/2002 sb. o střelných zbraních a střelivu** ze dne 8. března 2002. Tento zákon je rozdělen na čtyři části:

- část první – zbraně a střelivo

Tato část je rozdělena na XIV hlav, které obsahují:

úvodní ustanovení, vymezení některých pojmů, kategorie zbraní a střeliva, nabývání vlastnictví, držení a nošení zbraně a střeliva, zbrojní průkaz, zbrojní licence, registrace zbraní a průkaz zbraně, vývoz, dovoz a tranzit zbraní a střeliva, provozování střelnic, zvláštní ustanovení o nakládání se zbraněmi a střelivem, informační systémy o zbraních, střelivu a provozovaných střelnicích, výkon státní zprávy, sankce a ochranná opatření, ustanovení společná, ustanovení přechodná,

- část druhá – změna zákona č. 156/2000 sb. o ověřování střelných zbraní,
- část třetí – změna živnostenského zákona,
- část čtvrtá – účinnost.

Dále zákon obsahuje přílohu o vymezení zbraní a střeliva (druhy zbraní a druhy střeliva).

Další vyhlášky ministerstev a nařízení vlády:

Vyhláška č. 384 o provedení některých ustanovení zákona o zbraních (popis fotografií žadatele, tiskopisy, způsob vedení evidencí, zkoušky odborné způsobilosti)

Nařízení č. 338 o technických požadavcích pro zabezpečení přechovávaných zbraní nebo střeliva a o podmínkách skladování.

Vyhláška č. 369, kterou se stanoví postup Českého úřadu pro zkoušení zbraní a střeliva při zařazování typu zbraně nebo střeliva do kategorie

Vyhláška č. 370 o dovozeném výrobní provedení plynové zbraně, expanzní zbraně a střeliva

Vyhláška č. 371, kterou se stanoví postup při znehodnocování a ničení zbraně, střeliva a výrobě jejich řezů

Vyhláška č. 493 o posuzování zdravotní způsobilosti k vydání nebo platnosti zbrojního průkazu a o obsahu lékárničky první pomoci provozovatele střelnice[1]

2.3. Další důležité zákony pro správnost použití zbraně

Jde hlavně o § 13, 14, 15 trestního zákona.

§ 13

Nutná obrana

Čin jinak trestný, kterým někdo odvrací přímo hrozící nebo trvající útok na zájem chráněný tímto zákonem, není trestným činem. Nejde o nutnou obranu, byla-li obrana zcela zjevně nepřiměřená způsobu útoku.

§ 14

Krajní nouze

Čin jinak trestný, kterým někdo odvrací nebezpečí přímo hrozící zájmu chráněnému tímto zákonem, není trestným činem. Nejde o krajní nouzi, jestliže bylo možno toto nebezpečí za daných okolností odvrátit jinak, anebo způsobený následek je zřejmě stejně závažný nebo ještě závažnější než ten, který hrozil.

§ 15

Oprávněné použití zbraně

Trestný čin nespáchá, kdo použije zbraně v mezích zmocnění příslušných zákonných předpisů[10].

2.4. Rozdělení zbraní

Bylo by dobré upozornit, že zbraní nerozumíme jen zbraně palné. Podle způsobu, jímž je ranivá energie předávána cíli, dělíme zbraně na:

a) chladné zbraně – jedná se o řeznou, bodnou a sečnou zbraň. Na zvěř nebo člověka působí bodnutím čepele, vedenou jílcem nebo ratištěm, popřípadě topůrkem. Jde o oštěp, dýku, meč, sekeru, kopí apod....,

b) úderné zbraně – působí na člověka nebo zvěř přeměnou pohybové energie na destrukci zasaženého místa. Jde o mlat, kyj, palcát atd....,

c) střelné zbraně – vymršťuje na dálku střelu rozrušující svou dopadovou energii na zasažený cíl[1].

2.5. Dělení střelných zbraní z různých hledisek:

a) podle zdroje energie (pohybu) k vymetení střely ze střelné zbraně je dělíme na zbraně:

- **mechanické** – k vymrštění střely využívají mechanickou energii. Luk, kuše, obléhací prak,
- **plynové** – k vymrštění střely využívají tlaku vzduchu nebo jiného plynu, nejčastěji oxidu uhličitého,
- **palné** – k uvolnění střely do pohybu využívají uvolnění chemické energie výmetné náplně nebo samotné zápalkové složky.

b) podle ovladatelnosti na:

- **ruční:** - krátké – k ovládání postačuje jedna ruka. Jsou to pistole a revolvery.
- dlouhé – k ovládání jsou zapotřebí obě ruce. Zpravidla jsou vybaveny pažbou k opření o rameno střelce;
Ruční zbraně může přenášet jedna osoba.
- **Lafetované:** Tyto zbraně je nutné pro jejich hmotnost uložit na podstavec či lafetu. Děla, těžké kulomety, houfnice.

c) podle způsobu nabíjení:

- předovky,
- zadovky.

d) z hlediska konstrukce na:

- **jednohranné** - po každém výstřelu musí střelec zbraň opětovně nabít novým nábojem,
- **opakovací** - po každém výstřelu musí střelec zbraň opětovně nabít ze zásobníku různých soustav,
- **samonabíjecí** - zbraň má automatický funkční cyklus mechanismu s výjimkou spouštění,
- **samočinné** - zbraň má plně automatický samočinný cyklus mechanismu, střílí dávkami nebo jednotlivými ranami.

e) podle vyrovnání zpětného rázu na:

- **klasické** - u předovek a zadovek je zpět. ráz zachycován střelcem, u lafetovaných zbraní jej zachycuje lafeta,

- bezzákluzové - zpětný ráz je kompenzován výtokem rychle proudících spalných plynů závěrem,
- raketové - zpětný ráz zcela odpadá, výmetná náplň je uložena v letící střele[4].

2.6. Palné zbraně k ochraně osob a majetku

2.6.1. Hlavní části palných zbraní a pojistného ústrojí

Hlavními částmi zbraně dle zákona 119/2002 sb., ve znění pozdějších předpisů, jsou:

- **hlaveň** – část zbraně, v níž se určitý druh energie přeměňuje v pohybovou energii střely, vodící část vývrtu hlavně vede střelu v požadovaném směru. Hlaveň se skládá ze tří na sebe navazujících částí: z nábojové komory, přechodového kuželu, vývrtu,
- **vložná hlaveň** – je kulová hlaveň menší ráže vkládanou do vývrtu hlavně větší ráže. Používá se k ušetření drahých nábojů velkých ráží,
- **rám zbraně** – jde o součást pistole nebo revolveru, ve kterém jsou uloženy nebo upevněny ostatní součásti zbraně,
- **závěr** – jde o zařízení, které uzavírá nebo uzamyká nábojovou komoru,
- **válec revolveru** – otáčivý válec s nábojovými komorami, které se mezi jednotlivými výstřely natáčí do osy vývrtu hlavně.

K nákupu všech uvedených hlavních částí je nutné mít platný zbrojní průkaz po nákupu je musí kupec do pěti dnů registrovat. Po registraci dostane průkaz zbraně.

- **Pojistné ústrojí** – zabraňuje samovolnému nebo nechtěnému výstřelu, výstřelu za nevhodných podmínek.
- Pojistka je součástka zajišťující potřebnou jistící činnost[4].

2.6.2 Rozdělení palných zbraní

Podle účelu využití dělíme zbraně na:

- zbraně vojenské – jedná se o zbraně určené k používání v armádách a veřejných ozbrojených sborech k vojenským nebo bezpečnostním účelům,
- zbraně lovecké – jsou určeny k výkonu práva myslivosti. Jedná se o ruční palné zbraně, u kterých se ve vývoji více uplatňovala estetičnost a reprezentace,
- zbraně sportovní - jedná se o zbraně určené ke sportovním účelům podle národních a mezinárodních pravidel a řádů,
- zbraně obranné – jedná se o zbraně k ochraně zdraví, života a majetku[4].

2.6.3. Obranné zbraně:

Zbraní určenou k ochraně zdraví, života a majetku je pistole nebo revolver o celkové délce zbraně menší než 600 mm pro použití náboje s nábojnicí kratší než 65 mm.

Pistole a revolvery jsou krátké palné kulové zbraně určené k pohotovému střelbě na krátkou vzdálenost. Balistické vlastnosti vyplívají ze způsobu účinného působení zbraně, včetně dostatečné přesnosti zásahů a dostatečnou zastavovací schopností střelby. Musí splňovat podmínku snadné ovladatelnosti a bezpečnosti, i v nabitém stavu, při stálé pohotovosti ke střelbě a vysokou rychlostí střelby.

2.6.4. Výhody a nevýhody pistolí a revolverů

Revolver: ukázka revolveru je na obr. 1.

Výhody: větší pohotovost ke střelbě, nezávislost na druhu střeliva, lepší vyváženost zbraně, větší spolehlivost ve střelbě, pohodlnější držení, větší bezpečnost při držení.

Nevýhody: menší počet nábojů (6 – 8), pomalejší nabíjení, větší rozměry oproti pistolím (hůře se nosí skrytě), jsou vyráběny s menší tolerancí, jsou citlivější na znečištění mechanismů, těžší chod spoušťového ústrojí a jsou podstatně pomalejší ve střelbě.

Obr. 1: Příklad revolveru ALFA STEEL model 3541 (357 Magnum[11]).

Pistole:

Výhody: větší počet nábojů, rychlejší nabíjení, menší rozměry, menší citlivost na znečištění, rychlejší střelba.

Nevýhody: menší spolehlivost ve střelbě, menší bezpečnost při držení (s moderními pistolemi i tyto nevýhody odpadají).

Jako služební zbraň k ochraně osob a majetku se převážně používá PISTOLE (obvyklé modely jsou na obr. 2), a to hlavně z toho důvodu, že pistole má větší palebnou sílu a dá se nosit lépe skrytě. Její nevýhody oproti revolverům se dají částečně kompenzovat dobrým výcvikem osoby, která služební pistol používá. Z těchto důvodů se budu dále zabývat především popisem pistole, a s výcvikem s ní.

Obvyklé modely pistolí

CZ 100 (9 mm Luger)

Glock 17 (9mm Luger)

Alfa Defender
(9mm Luger)

Colt 1911 A1
(45 ACP – 11,43 mm)

Obr. 2: modely pistolí[11].

2.6.5. Charakteristika pistole určené k OOM

Pistole má náboje umístěné ve schránlivém zásobníku, z něhož jsou postupně opakovaným pohybem závěru podávány do nábojové komory. Vyhození vystřelené nábojnice a dopravení nového náboje do nábojové komory je prováděno automaticky energií prachových plynů vznikajících při výstřelu. Stejná energie je využita i pro činnost bicího, spoušťového a uzamykacího ústrojí. Při střelbě střelec pouze míří a postupně tiskne spoušť.

Automatická činnost mechanismů zajišťuje mnohem vyšší rychlost střelby. Prakticky okamžitě po výstřelu lze opakovat stisknutí spouště. Po výstřelu je z pistole vyhozena prázdná nábojnice, takže zásobník i nábojová komora zůstávají prázdné. K novému nabití pistole stačí zasunout nový zásobník a stisknutím páky záchytu závěru je pistole připravená ke střelbě.

Značného rozšíření dosáhly pistole s vnějšími kohoutky. S těmito pistolemi se dosahuje stejné bezpečnosti jako s revolvery. Velkou výhodou těchto pistolí je možnost vypuštění kohoutku a uvolnění napnutého bicího ústrojí, aniž by došlo k výstřelu. Bicí pružina přitom není napnuta. V případě nutnosti lze kohout snadno jedním pohybem natáhnout. Vypuštění vnějšího kohoutku bez výstřelu má stejný význam jako zajištění zbraně.

3. POUŽITÍ PISTOLE K OCHRANĚ OSOB A MAJETKU

Je zapotřebí upozornit, že ochrana osob a ochrana majetku jsou dva pojmy. Ochrana osob zejména ochrana života a zdraví má vždy při OOM přednost před ochranou majetku.

Formy OOM dělíme na:

- a) fyzickou ochranu,
- b) technickou ochranu,
- c) kombinovanou ochranu.

3.1. Fyzická ochrana

Nás bude zajímat hlavně fyzická ochrana (FO) s použitím pistole v komerční bezpečnosti. Největší její výhodou je, že lze v případě nutnosti provést okamžitý zásah k OOM, a tak odvrátit či odstranit nebezpečí hrozící chráněnému zájmu nebo alespoň snížit riziko škody nebo již škodu jako takovou na minimum snížit[2].

FO dělíme:

1) Podle časového rozvrhu:

- FO v době pracovní doby,
- FO permanentní,
- FO nárazová.

2) Podle druhu výkonu:

- FO stacionární,
- FO dohledová,
- FO doprovodná,
- FO víceúčelová,
- FO přehledově dozorová,
- FO revírní.

3) Podle způsobu zajištění:

- FO z řad vlastních pracovníků,
- FO na smluvním základě,
- FO kombinovaná.

4) Podle způsobu výzbroje a výstroje:

- FO ozbrojená,
- FO neozbrojená,
- FO uniformovaná,
- FO civilní,
- FO skrytá (detektivní),
- organizační režimové systémy[2].

FO můžeme rozčlenit do 5-ti základních činností:

1) strážní služba

Využívá se při ochraně veřejného pořádku, ochraně majetku, proti krádežím, vloupáním, proti vandalismu, teroristickým akcím. Tuto činnost pracovník soukromé bezpečnostní služby (SBS) vykonává pozorováním objektu a přilehlého okolí včetně přilehlých komunikací, parkovišť, dále pozorováním činnosti a chováním osob v blízkosti objektu, zabraňuje nedovolené činnosti, která má znaky směřující k narušení objektu.

2) kontrolně bezpečnostní dohled (KBD)

KBD může být vykonáván buď přímo konaný pracovníkem SBS nebo dálkový s využitím monitorovacích systémů s fyzickým výjezdem k místu události.

Kontrolním bezp. dohledem zajišťuje pracovník SBS zpravidla vnitřní ochranu objektu a prostoru a kontroluje především oprávněnost pobytu a činnosti osob v objektech, dodržování vnitřního režimu, doprovází cizí osoby dodavatelů a subdodavatelů, kteří plní úkoly v objektu, uzavírá, uzamyká, zajišťuje a pečeti určené prostory.

3) bezpečnostní ochranný doprovod (BOD)

Dělíme na:

- BOD osob,
- BOD peněžních hotovostí a cenností,
- BOD kamionové přepravy.

Tento typ fyzické ostrahy lze provádět buď pěším způsobem nebo s využitím dopravních prostředků.

Jde o činnost zajišťující ochranný doprovod majetku a osob při přesunech. Cílem je zajistit bezpečný doprovod zásilky včetně zákazníka, který ji doprovází za využití obranných opatření, která umožňuje zákon.

Všeobecně je třeba dodržovat několik zásad:

- vždy má před vším ostatním přednost ochrana zdraví a života člověka,
- je nutno přepravovat jen pojištěné zásilky, a také je nutno pojistit doprovázející osoby proti úrazu a úmrtí,
- informace o způsobu, místě a době přepravy musí být přísně utajeny,
- na výkon přepravy musí být vybrán prověřený okruh pracovníků, zodpovědnost má vedoucí pracovník,

- přeprava by měla proběhnout za denního světla s příznivými povětrnostními podmínkami,
- přepravují se pouze osoby a zásilky k tomu určené, ne jiné,
- zvolená trasa je předem určená,
- vozidlo nesmí být bezdůvodně zastaveno a pracovníci jej nesmí opustit,
- je nutno dodržovat pravidla silničního provozu,
- pracovníci zařazení k doprovodu musí ovládat taktické zásady ochrany a obrany doprovodu s využitím jak zbraní, tak i ostatních obranných prostředků. Jejich použití musí odpovídat zákonům.

4) operativně bezpečnostní průzkum

Je činnost, při které se zkoumá a prověřuje terén, situace, místo, objekt, kde má být prováděna další činnost.

Operativně bezpečnostní průzkum řeší např. průzkum před faktickým střežením, před přijetím zakázky, před ochranným doprovodem.

5) Vstupní kontrolní služba

Zabezpečuje především režimová opatření při vstupu a výstupu do objektů za využití fyzické i technické ostrahy.

Aby mohla osoba provádět již výše zmíněné činnosti nebo se jen pouze chce bránit s použitím střelné zbraně, musí znát základní formy ovládání zbraní a výcviku, musí znát sebeobranu s pistolí, musí znát důležité vědní disciplíny k výcviku s pistolí. Tyhle části rozvedu v dalších kapitolách[2].

3.2. Základní formy ovládání zbraní a výcviku

Hlavní bezpečnostní zásady při manipulaci s pistolí:

Je nutné, aby se stali běžnou součástí denního chování jako je např. zavazování tkaniček. Tak jako zcela automaticky uchopíte zbraň za rukojeť, tak stejně samozřejmě musíte dodržovat bezpečnou manipulaci.

Zásady pro manipulaci se zbraní mimo sebeobrannou situace

1. Každá zbraň má být až do naší osobní kontroly považována za nabitou.
2. Při přebírání cizí zbraně vždy provedeme kontrolu jejího stavu, pokud zbraň někomu podáváme, taktéž provedeme její kontrolu.
3. Správná kontrola stavu zbraně: Při míření bezpečným směrem vyjmeme zásobník, stáhneme závěr. Skrz výhozní okénko zkontrolujeme jestli je prázdná zásobníková šachta a nábojová komora. Spustíme závěr a za stálého míření bezpečným směrem dáme „ránu jistoty“.
4. Veškeré vybité zbraně jsou odkládány nebo přenášeny jako nabitě.
5. Hlaveně žádné zbraně nesmí mířit nebezpečným směrem. Tzn. proti kolegovi, části vlastního těla, z okna, proti průstřelné překážce apod.
6. Jestliže zbraň nemíří na cíl, mějme prst vždy podél rámu zbraně mimo lučík spouště.
7. Nesmíme manipulovat se zbraní pod vlivem alkoholu či drog nebo léků snižujících bdělost a pozornost.
8. Pokud nejsme odborníky na zbraně, přenecháme jakékoliv úpravy na zbrojírni[6].

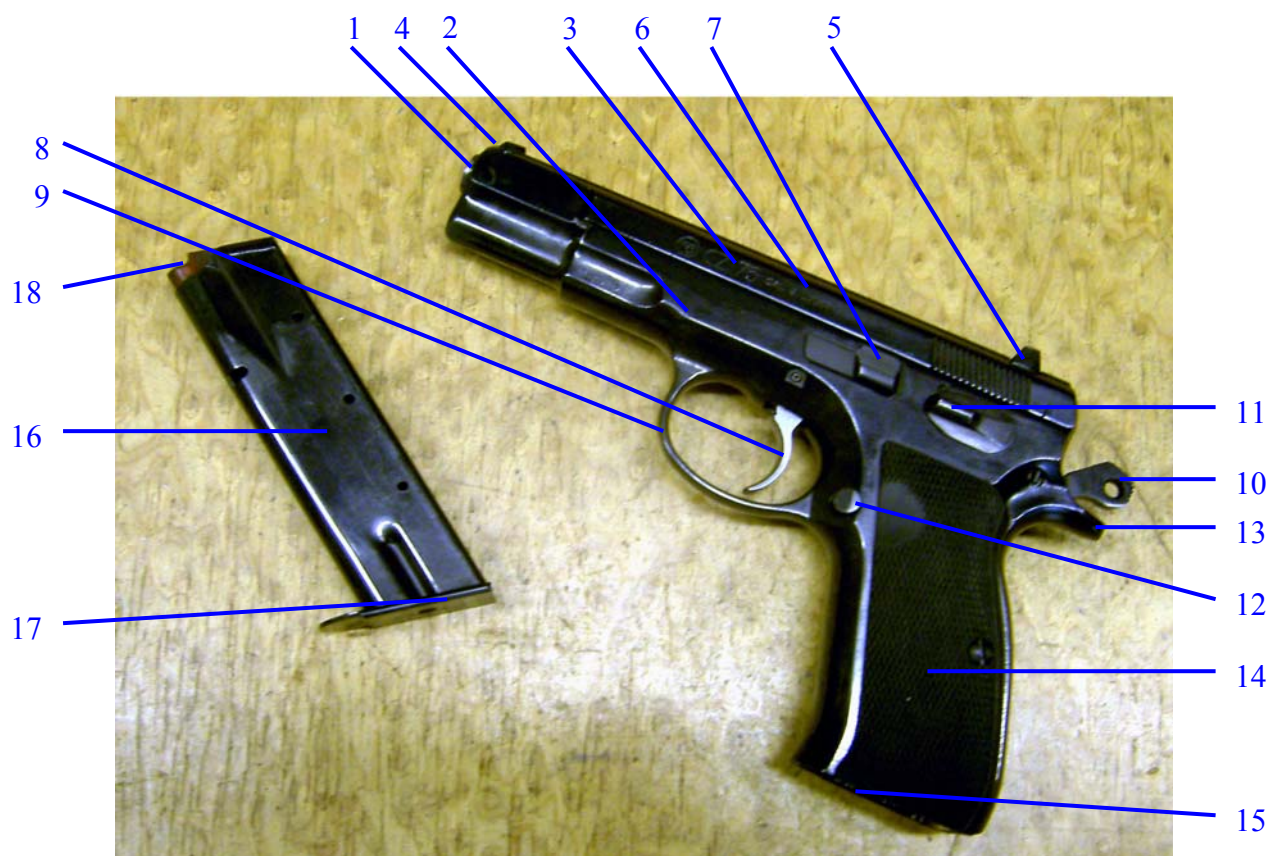
Zbraň by se také měla bezpečně skladovat, měla by být dobře dostupná dospělému, ale nepřístupná dítěti.

Ovládací prvky zbraně

Pro výcvik to jsou jedny z nejdůležitějších termínů!!!

- **spoušť:** Ovládá se tlakem posledního článku ukazováku silné ruky. Cílem je úmyslný výstřel nebo bezpečné vypuštění kohoutu některých typů zbraní do přední polohy,
- **kohout:** Budeme jej bezpečně vypouštět oběma prsty pro uložení pistole s nábojem v komoře do pouzdra,
- **závěr zbraně:** Úchopem v zadní části jej budeme natahovat do zadní polohy a dopravovat tak náboj do komory,
- **záchyt závěru:** Ten budeme využívat k vypuštění závěru do přední polohy,
- **pojistka zásobníku:** Ta nám slouží pro vyjmutí vyprázdněného zásobníku, příp. k taktické výměně,
- **vypouštěcí páka kohoutku:** U některých zbraní (Beretta 92, ČZ Compact) se používá k bezpečnému vypuštění kohoutku bez použití druhé ruky,
- **vnější pojistka:** Slouží jen sportovním účelům. Zbraň je natažená, ale zajištěna pojistkou[4].

Kde které části pistole jsou je popsáno na obrázku č. 3 na další straně.

Obr. 3: Popis pistole ČZ 75B cal. 9 mm (často užívaná jako služební zbraň).

1 hlaveň	10 kohout
2 rám zbraně	11 vnější pojistka
3 závěr	12 pojistka zásobníku
4 muška	13 ostruha
5 hledí	14 rukojeť
6 výhozni otvor	15 zásobníková šachta
7 záchyt závěru	16 zásobník
8 spoušť	17 dno zásobníku
9 lučík	18 podavač zásobníku

Čištění zbraně

Pozor !!! První operací před rozebíráním zbraně k vyčištění musí být vždy důsledná kontrola stavu zbraně.

Jde o činnost, která snižuje množství závad a prodlužuje životnost zbraně. Také přispívá k její větší přesnosti. Frekvence čištění zbraně závisí na kvalitě a frekvenci jejího používání. Není nikde přesně stanoveno po kolika výstřelech se má pistole čistit. Měli bychom se především věnovat těmto částem, která nejvíce ovlivňují funkčnost:

- **náběh do komory** – čisticím olejem rozpustit nánosy, vyčistit a vyleštit hadrem,
- **kluzné části závěru a rámu** – kartáčkem očistit, nanést mazací olej,
- **vytahovač** – vyčistit kartáčkem,
- **zásobníky** – zkontrolovat, zda není poškozeno ústí, po rozebrání vyčistit hadrem.

Ostatní části, jako je hlaveň, čistíme spíše z hlediska přesnosti střelby a životnosti. Ostatní části mají jen nepatrný vliv na vznik závad.

Ochranné pomůcky střelce

Kromě běžných pomůcek jako jsou pouzdro s opaskem na zbraň a zásobníky, jsou potřeba i další pomůcky, které se používají při tréninku. Jsou to především různé typy chráničů sluchu, ochranné brýle, čepice se štítkem a různé druhy terčů a k nim úchyty, zálepky. Neměli bychom ani zapomenout na vybavení na čištění a údržbu zbraně. Používá se i speciální vybavení, které usnadňuje výcvik – protimetr, který měří čas střelby; videokamera, střelecká taška. Dále můžeme používat různé typy chráničů a ochranných neprůstřelných vest. Většinu z těchto věcí ale nebudeme při reálné obranné situaci u sebe mít, a proto bychom si na ně neměli až příliš spoléhat[5].

3.2.1. Příprava zbraně – základní manipulace

Příprava zbraně je profesionální rituál, sled naučených zautomatizovaných pohybů, které zaručí podvědomé a přitom bezpečné uvedení zbraně do stavu, ve kterém nám může zachránit život! Každá zbraň je mechanismus, který může v krizovém okamžiku zklamat, ale ne vinou samotné zbraně, ale špatnou manipulací s ní samotným člověkem.

➤ **Kontrola munice (střely (viz obr. č. 4)):**

- nábojnice nesmí být vydutá ani roztržená,
- zápalka nesmí být nad nebo pod úrovní nábojnice,
- rozměry náboje nemají být odlišné od ostatních nábojů,
- střela v nábojnici není pohyblivá.

Obr. 4: Náboj 9mm Luger[11].

- **Plnění zásobníku** – pravorucí střelci drží zásobník v levé ruce a pravou podávají náboje, pak palcem levé ruky stlačíme podavač a vytvoří se místo pro další náboj. Podávání náboje je znázorněno na obr. č. 5.

A)

B)

Obr. 5: plnění zásobníku.

A) palec slabé ruky zamačkává podavač

B) palec silné ruky podává náboje do komory

- **Zasunutí zásobníku do zbraně** – naplněný zásobník zasuneme do šachty v rukojeti a důsledně dorazíme. (viz obr. č. 6)

A)

B)

Obr. 6: zasunutí zásobníku.

- A) silnou rukou držíme zbraň a slabší zasunujeme zásobník do šachty v rukojeti*
B) potom zásobník dorazíme

- **Natažení závěru = nabití** – natažení se provádí slabou rukou jedním pohybem vzad s úchopem mezi palcem a ukazovákem a následným puštěním. Prst je mimo spoušť, hlaveň míří do bezpečného prostoru. Prohlédněte si obrázek č. 7.

Obr. 7: natažení závěru.

- **Sklopení kohoutku** – většina pistolí typu Glock má úderník předepnutý a se stiskem spouště napnutí dokončujeme, postačuje tedy natažení závěru. (viz obr. č. 8)

Obr. 8: Sklopení kohoutku: palec slabší ruky zatlačí kohout směrem dolů.

- **Ukládání zbraně do pouzdra** – máme po celou dobu ukládání prst mimo spoušť, nemíříme na žádnou část těla, předem zkontrolujeme pouzdro. Postup je znázorněn na obr. č. 9.

A)

B)

C)

D)

Obr. 9: ukládání zbraně do pouzdra.

A) střelecká pozice

B) loket připažuje, pistol stále míří na cíl

C) zbraň ukládáme se shora

D) uložení zbraně do pouzdra

➤ **Vybití a kontrola zbraně** – pokud chceme zbraň odložit, provádíme tyto úkony:

1. vyčistit a vyjmout zásobník,
2. stáhnout závěr a vyprázdnit komoru,
3. vizuálně zkontrolovat prázdnou zásobníkovou šachtu,
4. do bezpečného směru dát ránu jistoty,
5. uložit zbraň na bezpečné místo,
6. podle situace eventuelně vyprázdnit zásobník[5].

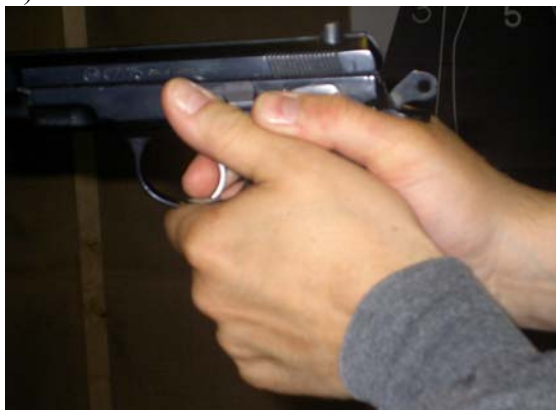
Úchop zbraně

Známe dva základní úchopy pistolí. Úchop obouruč (zaručuje lepší kontrolu zbraně) a úchop jednoruč.

a) obouruční úchop

Silnější ruka zbraň drží a její ukazovák provádí spouštění. Druhá ruka se podílí na obouruč. úchopu a obstarává veškeré obslužné činnosti (výměna zásobníku, natažení závěru, odstraňování závad). (viz. obr. č. 10)

A)

B)

Obr. 10: Obouruční úchop pistole.

A) úchop s palci nataženými podélně

B) úchop s překříženými palci (častější varianta)

Hlavní zásady úchopu:

1. Držíme rukojeť zbraně oběma rukama co nejvýše, čím více se přiblížíme ose hlavně, tím menší bude tendence zbraně ke zdvihu při zpětném rázu.
2. Ukazovák silné ruky se neúčastní úchopu. Měl by fungovat zcela nezávisle na ostatních prstech.

b) jednoruční úchop

Úchop silnou rukou je obdobný jako u předchozího úchopu. Obecná pravidla zůstávají stejná. Jednoruční úchop můžeme vidět na obr. č. 11.

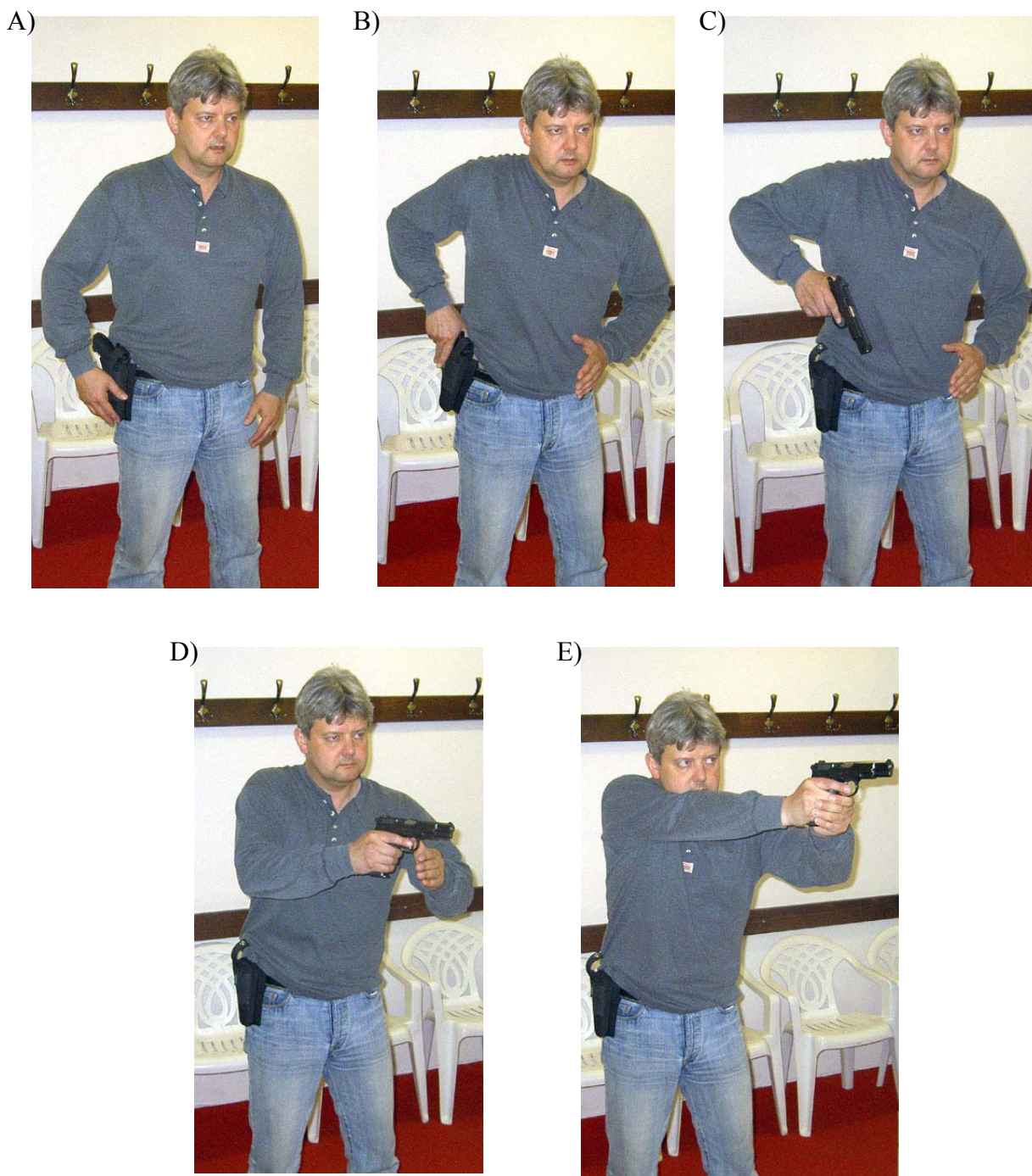

Obr. 11: Jednoruční úchop pistole.

Tasení a nošení pistole

První bychom si měli ujasnit v čem a na jakém místě zbraň můžeme nosit. Nosí se většinou v pouzdrech speciálně vyrobených pro nošení zbraně a to buď v bočním opaskovém pouzdře (nosí se u boku silné ruky) nebo v pouzdře s upevněním na hrudník (určené především k skrytému nošení pod oděvem). Dále je možno nosit zbraň v ledvince určené k těmto účelům.

Co je to vlastně tasení? Je to co nejrychlejší způsob, jak dostat zbraň z pouzdra do pozice k dostatečně přesnému výstřelu. Postup tasení je znázorněn na obr. č. 12.

Obr. 12: Tasení pistole z ledvinky u pasu.

A) zbraň je zasunutá v pouzdře

D) tasíme ve směru střelby

B) svrchu uchopíme zbraň za rukojeť

E) dokončujeme střelecký po

C) vysuneme zbraň z pouzdra směrem nahoru

Základní postoj

Neexistuje universální a striktní verze střeleckého postoje, protože je možno střílet z mnoha různých pozic a za pohybu. Používá se jiný postoj při obouručním a jednoručním držení zbraně, což můžete vidět na obr. č. 13.

Obr. 13: Postoj.

A) s obouručním úchopem

B) s jednoručním úchopem

Hlavní zásady pro postoj:

1. Postoj musí být stabilní, je jedním z hlavních faktorů kontroly zpětného rázu;
2. Jeho zaujetí musí být rychlé;
3. Má umožňovat rychlý rozběh či změnu polohy;
4. Umožňuje rotaci trupu do stran při přenášení střelby.

3.2.2. Základy mířené střelby

Mířená střelba je prvním režimem ostré střelby. Neklade se zde důraz na rychlé opakování výstřelu, takže nevyžaduje vážnější kontrolu zpětného rázu. Cílem je naučit se číst obraz mířidel, klidně a plynule spouštět a sledovat mušku po výstřelu. Při obranné činnosti se klade důraz na kompromis mezi přesností a rychlostí střelby.

Pro obrannou střelbu je nutné mít obě oči otevřené.

Míření na terč - jde o to, do jedné osy spojit obraz mířidel a záměrný bod na terči. Při obranné situaci je nejlepší mířit co nejkratší dobu.

Spouštění pistole – stisknou spoušť je třeba v okamžiku, kdy se pohyb obrazce ustaluje v záměrné oblasti. Ne, když se nám zdá, že obraz mířidel je přesně v záměrném bodě.

3.2.3. Střelecké pozice

Pro úplnou technickou přípravu na obrannou či sebeobránnou situaci nevystačíme pouze se základním postojem. Dynamická změna poloh je jedním z nejúčinnějších taktických prvků. Proto se budu v této části zabývat různými střeleckými pozicemi jako různé postoje, lehy, kleky, střelby z krytů.

Základní postoj a přenášení střelby

Základní postoj jsem již popisoval výše, teď se zaměřím na přenášení střelby z tohoto postoje. Přenesení střelby, teda změna míření při střelbě na více cílů nebo schopnost rychlé reakce na spatření cíle v jiném směru, než máme zamířeno, je jednou ze hlavních dovedností obranné střelby. Základními předpoklady jsou určitá zručnost v pocitové kontrole srovnání mířidel při pohybu zbraní, přenášení pozornosti mezi cílem a mířidly a kontrola zpětného rázu. Jednou z hlavních zásad je, aby se do pohybu zapojily boky a trup. Horní část trupu by se měla pohybovat jako jeden celek[5].

Kleky

Pro účely obranné střelby má smysl trénovat jen klek na jednom kolenu. Je pohotový jak co se týče zaujetí polohy, tak možnosti přemístění. Užívá se především za kryty střední velikosti a také pro zmenšení plochy zásahové zóny. Zúročíme ho i při střelbě na delší vzdálenosti, kdy je stabilnější než základní postoj a může poskytnout oporu pro slabou ruku. Rozlišujeme tyto typy kleků na jedno koleno:

- a) klek přímý,
- b) klek stranový,
- c) klek s úkrokem.

Obr. 14: Klek přímý, ukázky.

Střelba vleže

Střelba vleže zpravidla umožňuje zaujetí toho nejmenšího k protivníkovi, jakého jsme schopni. Na druhou stranu je velmi obtížné se z lehu rychle zvednout k jinému přesunu. Známe tyto typy lehů:

- a) leh na břiše,
- b) leh na zádech.

Obr. 15: Leh na břiše.

Střelba z krytu

Hned v úvodu je třeba si uvědomit rozdíl mezi termíny krytý a skrytý. Kryt je překážkou, která je schopna zastavit projektily ze zbraně útočníka, zatímco skrytý znamená totéž co schovaný. Rychlé dosažení krytu je jedním ze základních způsobů zvýšení šance na přežití ve střelecké konfrontaci. Střelbou z krytu můžeme pokračovat v řešení situace až do konečné neutralizace či ústupu útočníka.

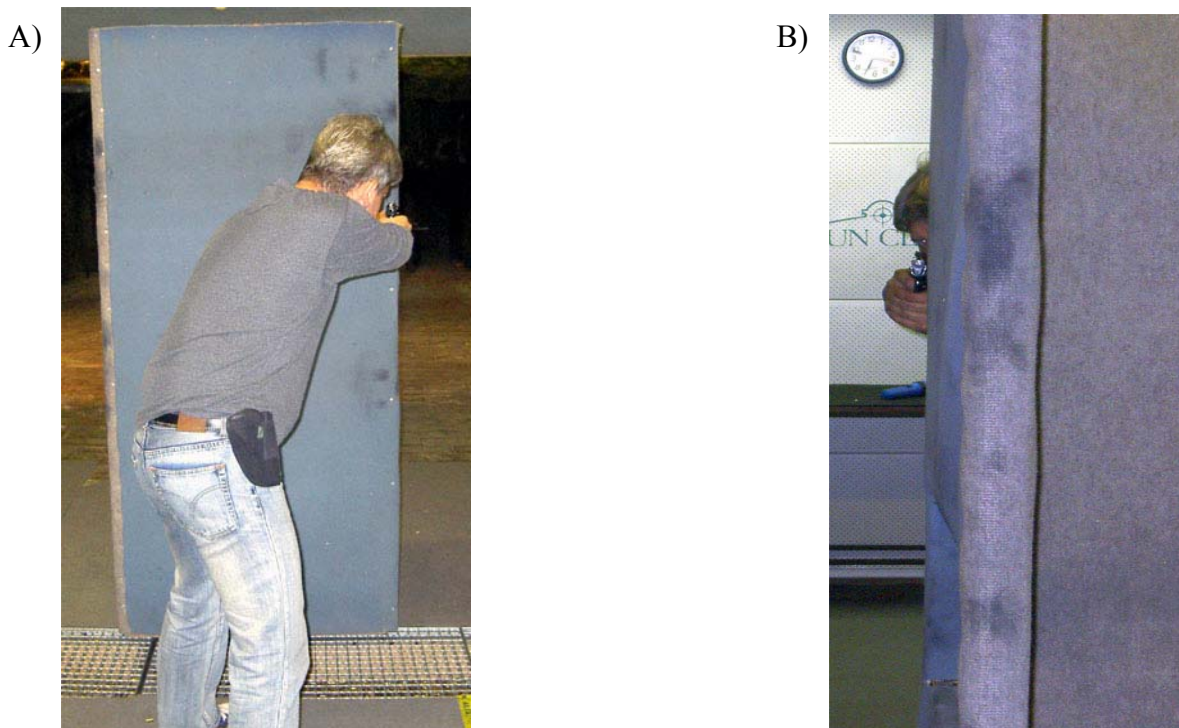
Od krytu bychom měli být vzdáleni kolem 1 – 1,5m (menší riziko zásahu odraženou kulkou, uvidíme dříve útočníka). Při střelbě z krytu by z nás mělo být vidět jen to co potřebujeme k rozhledu a ke střelbě, zbytečně neukazovat jiné části těla.

Základní rozdělení krytů:

- Vysoký kryt – můžeme se za něj skrýt ve stoje;
- Střední kryt – skryjeme se v kleku;
- Nízký kryt – skryjeme se vleže.

Příklady těchto krytů můžete vidět na obrázcích 16, 17, 18.

Vlastnosti krytů by měli být takové, aby nás útočník za nimi pokud možno neviděl, aby odolaly účinkům střel a měl by být stabilní, aby nedošlo k jeho nečekanému odstranění, což by mohlo obránce značně překvapit.

Obr. 16: kryt za vysokou překážkou.

A) pohled ze zadu

B) pohled ze předu, měli by být vidět jen ty části těla nutné ke střelbě

A)

B)

Obr. 17: krytí za středně velkým objektem.

A) střelba v kleku za středním krytem

B) vyčnívající části těla (obdobné jako u krytu vysokého)

Obr. 18: pozice vleže z nízkým krytem.

3.2.4. Pohyb se zbraní a střelba za pohybu

Pohyb je nedílnou součástí obranné střelby, zahrnuje nejen jednoduché úkroky, ale zejména chůzi a běh. Jestliže se pohybujeme, stáváme se o mnoho těžším terčem. Rychlým během se tedy můžeme dostat do takticky výhodnějšího postavení nebo od krytu ke krytu. Jindy můžeme opatrnými postupy propátrat rizikový prostor. Dobře zvládnutá chůze v kombinaci se střelbou je důležitá součást nácviku pohybu v místnostech[5].

Přesun se zbraní

Při pohybu máme ukazováček silné ruky vždy podél zbraně. Hlaveň zbraně vždy míří do místa hrozby. Pohybujeme se jen tam, kam vidíme. Další zásady se odvíjejí od rychlosti pohybu se zbraní.

Střelba ze zastávek

Při této střelbě jde o rychlé a přitom precizní zaujetí vhodné stabilní palebné pozice z probíhajícího pohybu. Zkráceně – pohyb, zastavení, střelba a zase pohyb.

Přemísťování v lehu

Je to zvláštní varianta nouzového přemístění tzv. převal. Nemá valný efekt. Je dobrý na přemístění na krátkou vzdálenost, je u něj malá zásahová zóna.

Střelba za pohybu

Vyžaduje dobré základy střelby a jejich spojení se zvláštním typem chůze či pomalejšího běhu, kdy co nejméně kolísáme těžištěm. Nejčastějšími variantami je použití zbraně během:

- **přímého pohybu vpřed** – užíváme, když nás ozbrojený konflikt zastihne v průběhu přemísťování v úzkém koridoru např. chodba,
- **stranového pohybu** – nastává při bočním pohybu mezi kryty či při reakci na objevení se cíle ze strany během přesunu,
- **ústupu vzad** – je rizikovou záležitostí, nevíme jaký terén máme za sebou. Měl by se využívat jen jako nouzová varianta.

3.2.5. Střelba na pohybující se cíl

V průběhu konfliktu se často může stát, že se útočník bude pohybovat. Náš protivník zkrátka využije to, co je takticky dobré pro naši obranu (rychlý boční pohyb nebo přemísťování do krytu). Právě běžící soupeř bude patrně naším nejčastějším cílem v reálné situaci. V případech přímo se blížícího cíle není technika příliš odlišná od střelby na stojící cíl. Snad jen omezení času na potřebný zásah může způsobit (např. protivník se blíží s nožem), že budeme pod výraznějším psychickým tlakem.

Použití zbraně u technicky složitější varianty – bočně se přesunujícího nebo běžícího terče – závisí teoreticky na několika faktorech. Těmi je rychlost projektilu, vzdálenost od dráhy cíle, rychlost a úhel pohybu vzhledem ke střelci. Tyto vlivy ale v případech těch nejběžnějších střetnutí na poměrně krátkých vzdálenostech nehrají významnější úlohu. Pokud se cíl pohybuje rychle např. v rychle jedoucím autě, používá střelec tzv. předsazení, to je vzdálenost kterou musí mířit před terčem, abychom jej vůbec zasáhly[5].

Známe v podstatě dva principy jak se dá střílet na pohybující se cíl:

- a) vyčkávací – čekáme na cíl v určitém předpokládaném bodu dráhy jeho pohybu, dobré vyklánějího se protivníka z po za krytu,
- b) doprovodný – „jdeme“ se zbraní společně s cílem, sledujeme jej v pohybu, v bojové situaci je takto zbraň připravenější ke střelbě a je tedy výhodnější[5].

3.2.6. Střelba za ztížených podmínek

V této části je potřeba se zaměřit na potřebnou adaptaci a zvýšení odolnosti vůči některým nepříznivým vlivům, které mohou nepříznivě ovlivnit nejen přesnou střelbu, ale i požadovanou racionalitu rozhodování a taktické chování. Mezi tyto negativní vlivy patří zejména vystupňovaná stresová reakce. Jejími hlavními psychickými projevy je zmenšení odstupu od situace a sklon ke zkratovitým jednáním a zbrklosti. Z tělesných příznaků je to tunelové vidění (ztráta periferního vidění, zúžení zorného pole), zvýšení tepové frekvence, tuhnutí svalů a zhoršení koordinace pohybů, třes končetin atd[6].

Cílem této střelby je, aby střelec získal odolnost vůči vlivům, které stres doposud vyvolávali. Pro takovýto výcvik je nutná technická a bezpečnostní vyspělost střelce. Dále je potřeba dobrý instruktor. Nejvíce užívaným cvičením jak zvýšit tlak na střelce je:

- **střelba s tlakem na rozhodovací schopnost** – nácvik s ozbrojenými i neozbrojenými terči, jedná se o trénink sebekontroly, rychle se rozhodnou zda vystřelit,
- **střelba pod časovým stresem** – jde o vyvolání časové tísně a přitom se správně rozhodnout na co střílet,
- **střelba s rušivými akustickými vlivy** – doporučuje se střílet na střelnici bez sluchátek, aby uvykl realitě. Ale ohrožuje se tím sluch,
- **střelba pod vlivem bolesti** – může nám někdo uštvít pár ran, ale ani to by nemělo mít vliv na náš úsudek při střelbě,
- **střelba po tělesné zátěži** – po tělesné zátěži se ztrácí jemný cit v rukách, zvyšuje se tep atd[6].

4. Přejchod k reálnější formě používání pistolí při OOM

Je nutno pochopit, že je zásadní rozdíl mezi tréninkovou střelbou a střelbou v reálné sebeobrané situaci. Člověk může trénovat jak chce, ale pokud mu jde o holý život, je jeho chování vždy ovlivněno jeho psychickou stránkou. Obecně platí, že psychika může za 80% úspěšného či neúspěšného sebeobraného zákroku se zbraní, proto je vhodné trénovat praktickou střelbu. Je to účelný prostředek k strojovému podvědomému ovládání zbraně a k rychlému zaujímání atypických střeleckých poloh. Nejsou však výcvikem k boji. Nelze ale s určitostí říci jaký psychický stav při konfliktu se zbraní je ideální. Musíme se prostě snažit aspoň psychicky neselhat.

4.1. Pravidla při ostré střelbě

1. mějte stále nabitó,
2. dojdou-li náboje okamžitě přebít s okamžitým stažením do krytu a poté opět zbraň namířit na cíl,
3. snažit se vyhnout dlouhému konfliktu, aby nedošli zásobníky s náboji. V každé volné chvíli doplňovat zásobníky,
4. každou techniku zásadně dokončit,
5. po každém tréninku zkontrolovat důkladně terč nebo protivníka, to může zachránit život,
6. pokud se stane jakákoliv závada okamžitě ji odstranit a dokončit akci,
7. nezavádět nové techniky bez jejich důkladné procvičení,
8. při každém tréninku myslet na to, že mi jde o život[6].

Oprávnění – odhodlání - rozhodnutí

Přestože oprávněnost nutné obrany je jasné obsažená v zákoně, najde se nemálo lidí, pro které je její aplikace nepředstavitelná. Nejde o tu technicko – taktickou nepřipravenost, ale hlavně o chybějící odhodlání a oprávnění vnitřní. Další překážkou může být nedostatečné povědomí o vlastních právech. Jde o celkové charakterové a emoční vybavení člověka, které si pěstoval od narození[5].

4.2. Taktika pro chování v reálně nebezpečných situacích

Náplní každé taktiky jsou co neoptimálnější způsoby použití technických prostředků. Stručně řečeno, technika říká, co použít, taktika, kdy to použít.

4.2.1. Faktory střetnutí

1. **Vzdálenosti:** statisticky Je prokázáno, že 85% útoků se střel. zbraní je vedeno ze vzdálenosti menší než 6 m. Klasická mířená střelba je k ničemu. Je třeba se rychle přesouvat a používat kryt. Prostě být rychlejší než útočník.
2. **Čas:** Času je vždy nedostatek. Ve většině případů není ani čas na správný postoj. Ve většině případů nepadne více jak tři výstřely a je po přestřelce.
3. **Místo:** Jsou dvě varianty, kde dochází k přestřelce, v budově nebo venku.
4. **Světlo:** K útokům nejčastěji dochází za šera či tmy. Světlo je důležitý faktor, který do značné míry může ovlivnit výsledek střetnutí.
5. **Útočníci, podezřelé osoby, které používají střelné zbraně:** Ve většině případů 40 : 60 útočník použije zbraň jako první, je nutno brát ohled nato, že útočník nemusí být sám.
6. **Používané zbraně:** Útočník může používat i účinnější zbraně než je pistole.
7. **Psychický stav napadeného:** Je asi nejdůležitějším faktorem při reálně nebezpečné situaci a řeší často její výsledek[6].

4.2.2. Taktická příprava se týká především těchto úseků:

- prevence a předcházení vzniku rizikových situací,
- vytvoření co nevyhodnějších podmínek na počátku střetnutí,
- optimální reagování na změny vývoje,
- zajištění nutných úkonů po skončení situace[5].

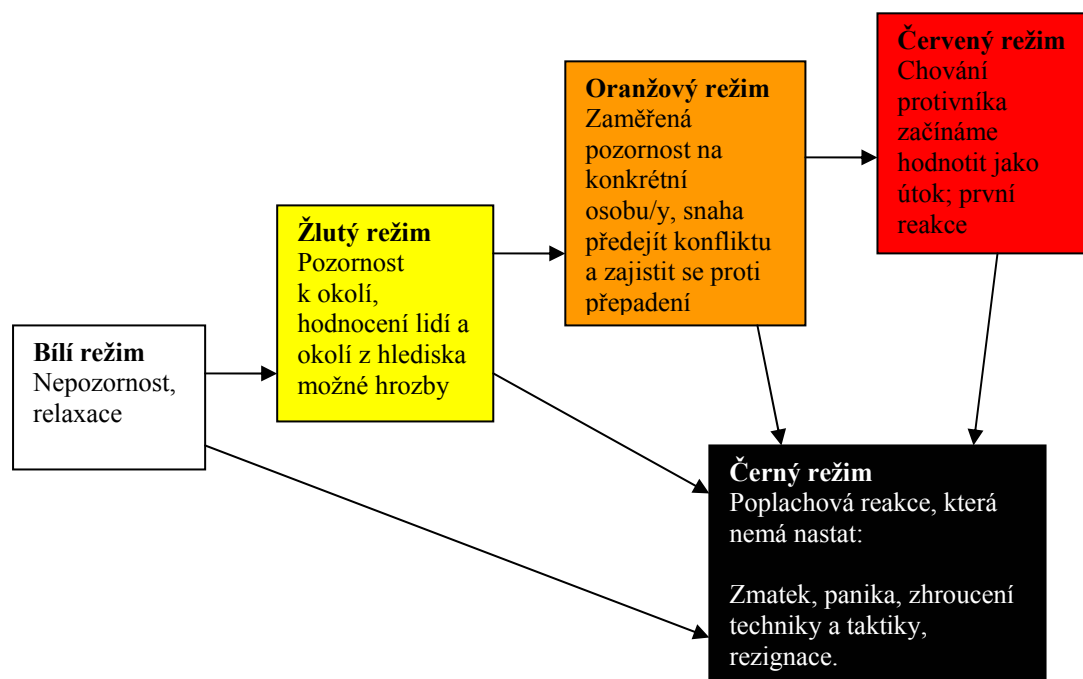
Prevence a předcházení vzniku rizikových situací

Jde především o předvídání. Kritickou otázkou sebeobrany je „kde vzít čas?“. Je potřeba řešit situaci ještě než nabude konfliktní podoby. Jde o to vědět, že by se mohlo bojovat ještě dříve, než se skutečně bojovat začne. Člověk musí brát v úvahu kudy jde, jestli je tma, koho potkává, co vlastně kolemjdoucí člověk chce, když se mě ptá kolik je hodin.

Jak ale teda přežít ozbrojený konflikt? Nejlepším způsobem je do žádného se vůbec nedostat.

Postupné psychické vyladění

Podle J. Coopera, je to legenda moderního pojetí moderní střelby, je vypracován tzv. způsob postupného psychického vyladění, který je široce znám jako metoda barevných režimů (viz obr. 19). Cooper vypožadoval, což se vědecky potvrdilo, že včasnou vědomou pozorností a průběžným vyhodnocováním rizika je možné snížit pravděpodobnost rozvoje poplachové reakce – tj. dojde ke zkratovitému jednání, k pocitu strachu dojde dříve než si plně uvědomíme důvod. Je to pomůcka, která ale nemusí vždy fungovat. Záleží na momentální situaci. Co to jsou barevné režimy je znázorněno v následujícím schématu.

Obr. 19: Barevné režimy postupného psychického vyladění[5]í.

Vytvoření co nejvýhodnějších podmínek na počátku střetnutí

První naše kroky by měli směřovat k zajištění proti případné akci útočníka. Součástí toho je obvykle příprava na rychlé použití zbraně. Snažit se vždy bránit ozbrojen patřívá mezi základní taktické požadavky. Patří sem např. odhrnutí oděvu, rozeptnutí pouzdra anebo již i úchop zbraně v pouzdru.

Jiná, o mnoho horší situace je, když jsme se stali objektem přepadu a útočník provedl akci ještě dřív, než jsme si vůbec stihly uvědomit, že nám cokoliv hrozí. Pak může být každá snaha o prevenci zbytečná. Můžeme jen doufat, že útok se zcela nezdaří a můžeme provést nějakou z nacvičených obranných akcí.

Optimální reagování na změny vývoje

Při obranném zákroku může dojít i k nečekaným událostem, které mohou ovlivnit výsledek střetnutí. Mezi nejčastější události patřívá:

A) Nedostatečný účinek střelby

Jde o to, když už střílíme, tak aby byla střelba dostatečně účinná. Nesmí dojít k bezhlavému střílení, snadno nám můžou dojít náboje. Dále bychom měli vědět kam jsme útočníka zasáhly, jestli může pokračovat v útoku. Ani po zásahu protivníka nemusí dojít k jeho zneškodnění.

B) Reakce protivníka na zásah

- a) Útočník si své zranění pouze uvědomí – vyvolá většinou jen šok, zranění není tak vážné
- b) Zasažení a vyřazení kardiovaskulárního systému – dochází k úbytku krve a následného vykrvácení, což má za následek smrt. Může to trvat různě dlouho.
- c) Zásah nervového systému – je to většinou šťastná trefa do hlavy či míchy.
- d) Ochromení nosného a pohybového orgánu – zásah do končetin. Omezí protivníka, ale nemusí ho zneškodnit.

C) Změna pozice z krytu do krytu

Užitečnost dané pozice je daná mírou krytí a skrytí. Pokud jsme ve výhodném krytu je nesmyslné jej opouštět a při přesunu se tak vystavovat většímu riziku. Ale může dojít k situaci, kdy se protivník přesune a bude ve výhodě on. Při přesunu musíme vědět přesně kam se přesunujeme, kudy se budeme přesouvat a jakou polohu zaujmeme. Základním pravidlem je přebít před pohybem a ne v pohybu. Pak se přemístíme maximální rychlostí, k tomu pustíme zbraň slabou rukou. Jakmile nové pozice dosáhneme, zaujmeme střeleckou polohu.

D) Přebíjení a odstranění závad

Pokud nám z jakéhokoli důvodu přestane střílet zbraň, je nutné se neprodleně úplně skrýt do nějakého vhodného krytu a odstranit co nejrychleji závady nebo přebít.

Zajištění nutných úkonů po skončení situace

Může se stát, že špatně odhadneme konec situace a to nás může stát život. K bezpečnému ukončení střetnutí je třeba provést tyto úkony:

1. kontrola cíle (sledování nehybnosti, polohy končetin),
2. kontrola blízkého okolí (jestli se tam nenachází útočníkův kolega),
3. uvědomění si stavu zbraně (taktické přebítí),
4. přivolání pomoci (kontakt policejních složek)[5].

Dále se musíme rozhodnout, zda počkáme příjezdu policie, nebo z taktických důvodů nedostatku střeliva, zranění apd. se vzdálíme z místa incidentu.

Při kontaktu s policií je praktické oznámit jak se jmenujete, stručně co se stalo, kde se nalézáte, váš popis, jak jste oblečení, upozornit na zbraň.

4.3. Zvláštní varianty konfliktních situací

V této části se chci zabývat některými situacemi, které vyžadují nácvik speciálních a náročnějších technik a taktických postupů, jež vyžadují pokročilého střelce. Vybral jsem střetnutí na velmi blízkou vzdálenost, napadení v automobilu, prohledávání v zástavbě, střelbu za zhoršených světelných podmínek a po zranění, boj s více protivníky a nakonec použití pistole proti zvířeti[6].

4.3.1. Střetnutí na velmi blízkou vzdálenost a techniky v kontaktu

Jde o postup řešení nanejvýš krizových, plynoucích z těsné vzdálenosti mezi námi a útočníkem. V takové situaci se můžeme snadno ocitnout nejen kvůli dopřednému útoku útočníka, ale i díky podmínkám daných okolím – chodba, místnost, dopravní prostředek apod. Jde o vzdálenost, ve které nastává možnost k útoku proti nám i jinou zbraní než palnou. Napadení takovými prostředky (jsou běžněji dostupné) jsou statisticky nejběžnější. Může nám hrozit také neozbrojený útok.

Základní techniky s palnou zbraní v kontaktu zahrnují:

- **ochranu zbraně v pouzdře** – útočník může přijít z jakéhokoli směru a může nám chtít sebrat zbraň přímo z pouzdra (viz. obr. č. 20),
- **řešení úchopu zbraně útočníkem** – pokud nás útočník natolik překvapí a zbraň v pouzdře uchopí, tak se s ní nelze bránit a je nutno znát některé sebeobránné chvaty,
- **výstřel na nejbližší vzdálenost** – útočník na nás zblízka zaútočí nějakým předmětem nebo pěstmi, můžeme pistol použít i na velmi krátkou vzdálenost (viz obr. č. 21).

A)

B)

C)

Obr. 20: Jedna z možností jak se bránit při úchopu zbraně útočníkem.

- A) Útočník nás napadá zezadu a snaží se nám sebrat zbraň;*
- B) Uchopíme útočnickovu ruku a loktem druhé ruky útočníka udeříme a tím ho dezorientujeme;*
- C) Dále chvat pokračuje a útočníka kontrolujeme.*

Obr. 21: Útočník útočí pěstí.

4.3.2. Napadení v automobilu

Mnoho sebeobránných situací, kdy napadený musí bránit svůj život, zdraví a majetek, může probíhat uvnitř nebo v blízkém okolí vozu. Pokud má dojít k útoku, když jsme ve voze, první zásada je pokusit se ujet. Při pokusu o blokování vozu raději útočníka přejet. Pokud nám někdo nastraží překážku, pokusíme se ji prorazit. Pokud únik autem není možné, musíme auto co nejrychleji opustit a dostat se do co nejvýhodnějšího postavení.

4.3.3. Prohledávání v zástavbě

Tím je míněno provádění nutných přesunů v budovách při zřejmé hrozbě útoku nebo potřebě jejich opatrného prohledání. Jde o soubor pravidel a dovedností. Všechny tyto techniky ale pouze o něco navyšují šanci na přežití.

Základními složkami tohoto postupu jsou:

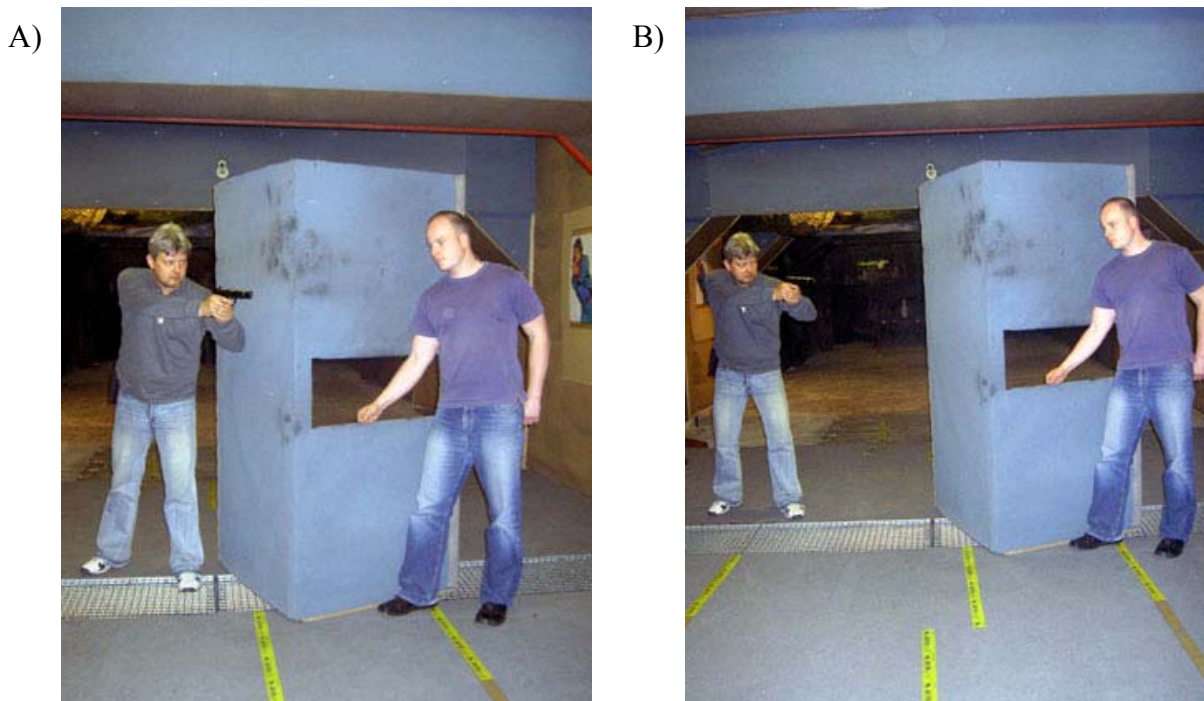
- propátrání prostoru za rohem stěny (viz obr. 23),
- průchod dveřmi do rizikové místnosti (viz obr. č. 22),
- opatrné zdolání schodiště[5].

Při této činnosti můžeme držet pistoli buď v pohotovostní nebo střelecké pozici. Při samotném pohybu pak používáme chůzi překračováním nebo posuny a jejich kombinace.

Obr. 22: Vstup do rizikové místnosti.

- A) Dveře otevíráme v kleče, případný útočník střílí nad pas*
- B) Po otevření odstoupíme od dveří, pro případ, že by na nás někdo čekal hned za stěnou*
- C) Vstupujeme do místnosti se zbraní namířenou ve směru pohybu*
- D) Propátráme místnost*

Obr. 23: Propátrání prostoru za rohem stěny.

A) Za rohem na nás někdo číhá

B) Proto od rohu odstoupíme na 1 – 1,5 m, abychom měli větší prostor, útočník to má dál nás zasáhnout

4.3.4. Střetnutí za zhoršených světelných podmínek

Více než 90% napadení se odehrává po setmění!!!

Noční vidění

Se snižujícím se osvětlením přechází oko od barevného vidění k černobílému vidění a přestáváme rozlišovat detaily při přímém pohledu. Budeme snáze vidět periferním viděním, i když víceméně černobíle. Největší citlivost má oko ve tmě na pohyb. Oko se plně adaptuje na tmu po desítkách minut. Nošením tmavých brýlí přes den může být přípravou na noční vidění[6].

Důsledky plynoucí ze zhoršeného vidění

Zrak se často upíná na horizont, a tak se snaží rozpoznávat obrysy předmětů v kontrastu k němu. Nebo oko automaticky přitahuje zdroje světla. Dále je ztíženo rozpoznávání překážek a to zpomaluje pohyb i tempo procesu rozhodování. Při pocitu nebezpečí nebo strachu tak může dojít ke zkreslení, kdy např. mobilní telefon se může jevit jako pistole apod[6].

Můžeme používat i další vybavení pro střelbu za tmy, a tím jsou noční mířidla - dovybavujeme jimi zbraně pro službu či sebeobranu, svítí i za naprosté tmy. Svítilny, můžeme používat v kombinaci s pistolí (viz obr. 24).

A)

B)

C)

Obr. 24: Některé techniky použití pistole v kombinaci se svítilnou.

4.3.5. Střelba po zranění

Je bláhové si myslet, že případnou přestřelku zrovna my přežijeme bez škrábnutí. Proto je dobré nacvičit i taktiky střelby po zranění. Již samotná přestřelka je obrovskou psychickou zátěží i pro vycvičeného člověka. O to těžší je být připraven pokračovat v boji i po zranění, i když tělo není ochromeno. V neposlední řadě se může dostavit šok a na ten už člověk vědomý vliv nemá. Jedinou šancí může být upnutí myšlenek na boj a vítězství.

Jednotlivé techniky pro boj se zraněním se liší dle zraněné části těla.

4.3.6. Boj s více protivníky

V reálu se, na rozdíl od smyšlených představ z akčních filmů, se často může stát, že i ten nejpřípravenější jedinec může svůj konflikt prohrát proti dvěma či třem „naprostým nulám“, které jsou ale odhodlané jej dostat. Uhlídat více protivníků v reálné situaci je velmi obtížné až nemožné. Navíc o dalším protivníkovi ani nemusíme vědět.

4.3.7. Použití zbraně proti zvířeti

S touto variantou se můžeme setkat častěji. Může to být náhodný pes, či cvičený na nás poslaný, může se stát že potkáme divočáka či rozzuřený dobytek.

Z hlediska účinnosti pistole by neměl být problém zastavit psa, horší je to s dobytkem či divokou zvěří. Bezhlavé střílení do těla těchto zvířat nemusí mít žádný účinek. Navíc tyhle zvířata se pohybují rychleji než člověk a mají větší sílu. Jedinou možností je pak zasáhnout zvíře přímo do mozku resp. mozkového kmene, což není vůbec snadné.

4.4. Psychické aspekty situace po násilném střetnutí

Pokud se nám už podařilo přežít fyzicky násilné střetnutí, nemusí to být konec po psychické stránce. Existuje mnoho případů, kdy nezvládnutí psychického stavu po násilném střetnutí skončilo katastrofou. Reakce může probíhat v následujících třech stádiích:

1. **Fáze šoku** – akutní reakce – začíná bezprostředně po ukončení události a trvá minuty až dny. Příznaky: Ustrnutí, dezorientace, zúžení vědomí, neschopnost chápat okolní podněty, pocit neskutečnosti situace. Nebo naopak vybuzení a hyperaktivita.
2. **Fáze návratu** – po odeznění šoku. Začínáme si uvědomovat důsledky. Tato fáze může trvat několik dní až několik let. Příznaky: Pocit otupělosti a nezájmu o jeho oblíbené činnosti, časté vzpomínání oné události, úzkosti a přehnané úlekové reakce, podrážděnost a konfliktnost, poruchy spánku apod.
3. **Fáze vyrovnání** – je završena obnovením psychické vyrovnanosti[5].

5. Vhodné způsoby jak cvičit obrannou střelbu

K tomu, aby naše příprava byla skutečně účinná, nestačí konkrétní nácvik či věc umět, ale také ji dokázat aplikovat v pravý čas a v určitých souvislostech. Jde tedy o to, vytvořit ze všech prvků přípravy jeden funkční celek. To je možné získat řešením modelových situací a nácviky střetnutí pomocí soupeřských systémů, případně využitím projekčních střelníc.

5.1. Modelové situace

V modelových situacích se učíme reagovat získanými dovednostmi na předem připravené „divadlo“, které bude odpovídat nejčastějším krizovým situacím. Konkrétní realizace může probíhat formou pouze náznakového použití zbraně, střelbou slepými náboji nebo formou soupeřského cvičení jako např. paintball.

Vybrané modelové situace jsou voleny tak, aby postihly ty nejproblematictější aspekty sebeobránných situací. Mají upozornit na snadnost chyb v řešení a upevňovat tendence pro striktní dodržování taktického postupu.

Nejčastější náměty pro modelové situace:

- napadení na ulici,
- napadení v automobilu,
- napadení a obrana bytu, domu či chaty,
- boj se skupinou[5].

Mají se využívat i nácviky při zhoršení světelných podmínek a dalších zvláštních variant.

5.2. Soupeřská cvičení

Jde o vzájemná tréninková střetnutí s využitím nesmrtících projektilů. Takový výcvik nejen že zažíváním účinných postupů zvyšuje naše šance pro reálné střetnutí, ale také pomáhá přivykat použití zbraně na lidského protivníka. Také se již dostavuje potřebná úroveň stresu. Činnosti jsou vykonávány nejen pod tlakem z časové tísně, ale i z obavy před zásahy protivníka, i když jsou pouze mírně bolestivým zásahem. I to již donutí používat taktiku ve spojení s vhodným krytím.

Pro provádění takových cvičení existuje několik systémů. Žádný ale není bez kazu.

1. **Airsoft zbraně** – repliky zbraní na 6 mm s plastovými projektily.
2. **Paintballové zbraně** – výcvik ve sportu a v armádě. Odlišnost typu zbraní. Jiná obsluha, úchop, vznikají jiné návyky.
3. **Používání barvícího střeliva FX** firmy Simunition pro reálné zbraně – využívá většina zvláštních složek. Identické podmínky jako s reálnou zbraní, jen není zpětný ráz. Nevýhodou je vysoká cena FX nábojů (nad 25 Kč/ks) a jsou nedostupné pro soukromý sektor[6].

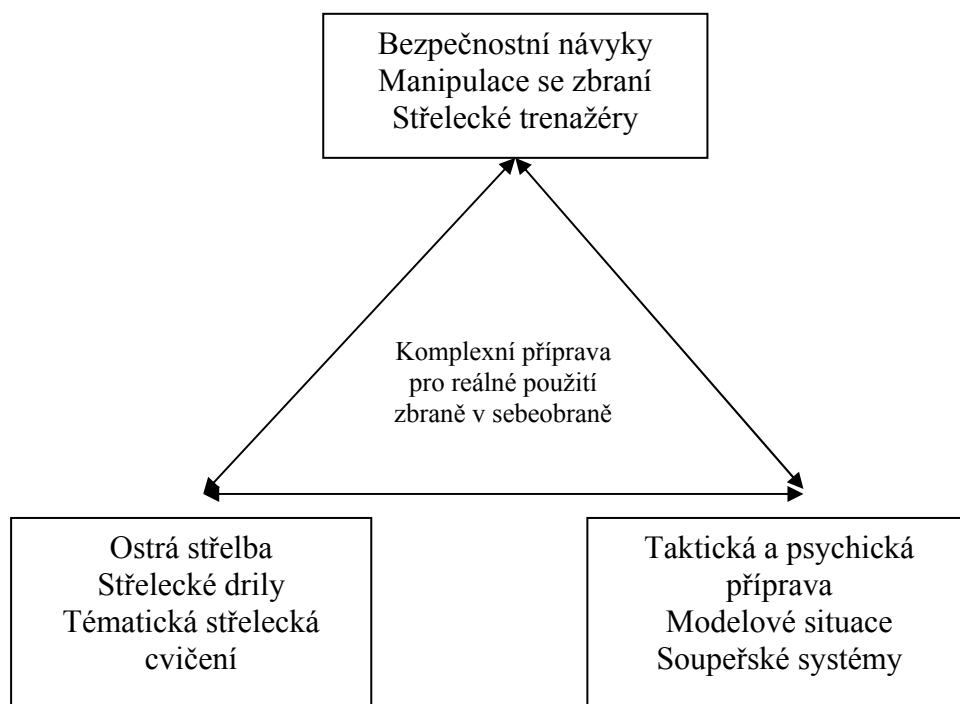
U všech těchto systémů je nevýhodou krátký dostřel, menší přesnost střelby, vadí vegetace, vzhledem k rychlosti střeli se hůře zasahují pohyblivé cíle. Může dojít k špatným návykům. Je potřeba používat vždy ochranné pomůcky.

5.3. Projekční trenažéry

Jsou to zařízení, kde střelec reaguje na promítaný děj. Možno použít i ostré náboje. Cvičí se zde hlavně rozhodovací proces, kdy během krátké doby musí dojít k použití zbraně. Vysoké pořizovací náklady.

5.4. Schéma komplexní přípravy

Rovnostranný trojúhelník na obr. č. 25 znázorňuje neustávající proces výcviku, ve kterém se jednotlivé složky vzájemně doplňují.

Obr. 25: Schéma komplexní přípravy[5].

Závěr

Cílem této práce je pochopit a rozeznat kdy, kde a jak můžu KPKZ použít. Tato práce nemá sloužit jako výcvikový plán, protože výcvik je jen část dovedností, které jsou nutné pro zvládnutí obranných zákroků. K výcviku patří i znalosti a zkušenosti, které jedinec získá dlouholetou praxí a zodpovědným přístupem. Snažil jsem se osvětlit používání zbraní jak po právní stránce, tak po té reálné. Kladl jsem důraz na to, aby byl brán zřetel na rozdíl v použití pistole při výcviku a při skutečně nebezpečné situaci, kdy psychika hraje nejdůležitější roli. Uvedl jsem souhrn informací od úplných základů co je zbraň, jak se používá, až po nejnáročnější výcvik pro použití zbraní v reálně nebezpečných situacích. Tenhle přehled informací by měl dát člověku ucelený obraz o používání KPKZ.

V úvodní části práce jsem se zaměřil na oblasti použití zbraní, v jakých odvětvích a oblastech se využívají. Z těchto údajů jsem dospěl k názoru, že k OOM se nejčastěji používají pistole a revolvery. Pistol je ale výhodnější, protože se lépe nosí skrytě, má více nábojů, rychleji se nabíjí, je méně náchylná na znečištění a je rychleji připravena ke střelbě. Aby bylo pistoli možno použít, tak je třeba znát některé důležité zákony jako např. §13, §14, §15 trestního zákona a zákon č. 119/2002 sb. o střelných zbraních a střelivu.

Třetí část je zaměřena na pojem obrana osob a majetku. Ta se nedá provádět jen tak jak nás napadne. Je třeba dodržovat určité postupy. Musíme rozlišovat dva základní pojmy – obrana majetku a obrana osob. Každý z těchto úkonů má své odlišné pravidla. Základní princip ale vždy zůstává stejný, ochrana osob, jejich života a zdraví má vždy přednost před ochranou majetku. Ke zvládnutí obranných zákroků s pistolí je potřeba s ní umět i zacházet, a proto jsem do této části zařadil i základní manipulace se zbraněmi. Základem je dodržovat bezpečnostní zásady a znát součásti používané zbraně. Vědět jak se připravuje k použití, jak se drží, nosí, tasí, míří, jak vypadají postoje při střelbě a jaké varianty střelby můžou nastat (přesun se zbraní, střelba v pohybu, z krytu, na pohybující se cíl). Součástí popisu zacházení se zbraní jsou i fotografie, které lépe znázorňují jednotlivé úkony.

Čtvrtá kapitola se již zabývá výcvikem, který se zaměřuje na reálné situace, které každého jedince můžou potkat. A tato část již směřuje k samotnému cíli této práce. Jde v ní o to, abychom všechny své znalosti mohli aplikovat do reálných obranných situací. Jde hlavně o taktiku, která se v daných situacích může využívat. Taktická příprava se týká

především těchto úseků: Prevence a předcházení vzniku rizikových situací, vytvoření co nevýhodnějších podmínek na počátku střetnutí, optimální reagování na změny vývoje, zajištění nutných úkonů po skončení situace.

Nikdy však nelze dokonale střelce připravit na reálně nebezpečnou situaci. Vždy záleží na psychice jednotlivce, který danou situaci právě zažívá a od toho se odvíjí další pokračování střetnutí. Je ale možné tyto situace různým způsobem nacvičovat a také využívat určité psychologické a taktické postupy, které obránci můžou zachránit život.

Seznam použité literatury

- [1] I. Hrazdíra, L. Kovárník, F. Novotný: Použití zbraně a zákon. Eurounion praha 2000
- [2] Laucký V.: Technologie komerční bezpečnosti II. Učební texty vysokých škol 2004
- [3] Brabec F.: Bezpečnost pro firmu, úřad, občana. Nakladatelství Public History, Praha 2001
- [4] Bednář P.: Zbraně a střelivo, právní úprava & zkušební otázky. Themis, Praha 2002
- [5] Černý P., Goetz M.: Manuál obranné střelby. Grada publishing, a. s. 2004
- [6] Náchodský Z.: Taktika policejní akce. Armex, Praha 1993
- [7] Česká zbrojovka Uherský brod: nabídka pistolí [online]. Dostupný z WWW: <<http://www.czub.cz>>.
- [8] Ministerstvo vnitra ČR: Zpráva o trestných činech [online]. Dostupný z WWW: <<http://www.mvcr.cz>>.
- [9] Policie ČR: Trestné činy spáchané držiteli zbrojních průkazů [online]. Dostupný na WWW: <<http://www.pcr.cz>>.
- [10] Zákon č. 140/1961 sb., Trestní zákon
- [11] GUNCLUB: Používané zbraně [online]. Dostupný na WWW: <<http://www.gunclub.cz>>.

Seznam obrázků

Obr. 1: Příklad revolveru ALFA STEEL model 3541 (357 Magnum).	17
Obr. 2: modely pistolí.	18
Obr. 3: Popis pistole ČZ 75B cal. 9 mm (často užívaná jako služební zbraň).	25
Obr. 4: Náboj 9mm Luger.	27
Obr. 5: plnění zásobníku.	28
Obr. 6: zasunutí zásobníku.	29
Obr. 7: natažení závěru.	30
Obr. 8: Sklopení kohoutku: palec slabší ruky zatlačí kohout směrem dolů.	30
Obr. 9: ukládání zbraně do pouzdra.	31
Obr. 10: Obouruční úchop pistole.	32
Obr. 11: Jednoruční úchop pistole.	33
Obr. 12: Taseň pistole z ledvinky u pasu.	34
Obr. 13: Postoj.	35
Obr. 14: Klek přímý, ukázky.	37
Obr. 15: Leh na břichu.	38
Obr. 16: kryt za vysokou překážkou.	39
Obr. 17: krytí za středně velkým objektem.	40
Obr. 18: pozice vleže z nízkým krytem.	40
Obr. 19: Barevné režimy postupného psychického vyladění.	46
Obr. 20: Jedna z možností jak se bránit při úchopu zbraně útočníkem.	50
Obr. 21: Útočník útočí pěstí.	51
Obr. 22: Vstup do rizikové místnosti.	52
Obr. 23: Propátrání prostoru za rohem stěny.	53
Obr. 24: Některé techniky použití pistole v kombinaci se svítilnou.	54
Obr. 25: Schéma komplexní přípravy	59

Seznam příloh

- P I Řez cvičné pistole CZ 83 na pryžové náboje.
- P II Řez moderní pistole CZ 100.
- P III Statistika trestných činů ministerstva vnitra ČR.
- P IV Počet trestných činů u držitelů zbrojních průkazů.

Příloha P I: řez cvičné pistole CZ 83 na pryžové náboje

PŘÍLOHA P II: ŘEZ MODERNÍ PISTOLE CZ 100

PŘÍLOHA P III: STATISTIKA TRESTNÝCH ČINŮ MINISTERSTVA VNITRA ČR

Zpráva o situaci v oblasti veřejného pořádku a vnitřní bezpečnosti na území České republiky v roce 2001 (ve srovnání s rokem 2000)

Kriminální statistika

- počet zjištěných trestných činů 21.709 (-287 tr.č., -1,3 %)
- počet stíhaných a vyšetřovaných osob 16.790 (-213, -1,3 %)
- počet objasněných trestných činů 17.723 tr.č.(+128 tr.č., +0,7 %)
- výše objasněnosti 81,6 %
- počet zjištěných trestných činů vražd 234 tr.č. (-45 tr.č.)

Soudní statistika

- odsouzeno 2.868 osob (+37, +1,3 %)(§ 221, 222 a 225 tr. zák.)

Počet zjištěných trestných činů násilné kriminality stagnoval, rovněž stagnoval počet objasněných trestných činů, objasněnost se mírně zvýšila. Snížil se počet evidovaných trestných činů vraždy a loupeží, zvýšil se naopak počet zjištěných **trestných činů nebezpečného vyhrožování** (tento růst byl evidován již v 1.pololetí roku 2001).

Počet zjištěných trestných činů násilné kriminality je trvale ovlivňován opakujícími se faktory, z nichž nejproblematictějšími jsou prvky organizovanosti, alkohol, drogy a recidiva. Podíl recidivistů je 27,8 %, cizinců 5,1 % (např. 17 % z celkového počtu pachatelů u vražd jsou cizinci), alarmující je podíl dětí 7,3 % a mladistvých 6,2 %. Zvyšuje se agresivita a brutalita pachatelů, pachatelé často používají krátké stělné a bodné zbraně, dochází k určité specializaci na násilnou trestnou činnost - vraždy, loupežná přepadení, vydírání. (viz též kapitola Organizovaný zločin - aktivity zločineckých organizací včetně násilné kriminality).

Situace z hlediska krajů:

Pořadí krajů v počtu zjištěných trestných činů se prakticky nemění, nejvíce trestných činů násilné kriminality bylo spácháno tradičně v Severomoravském kraji (5. 294 tr. č.) a na území hl. m. Prahy (3. 373 tr. č.). Vývoj v jednotlivých krajích byl diferencovaný, k nejvýraznějšímu snížení došlo na území hl. m. Prahy (-7,6 %, -277 tr. č.), k nejvyššímu nárůstu došlo ve Středočeském kraji (+7,7 %, +153 tr. č.).

Situace z hlediska vyšších územních samosprávných celků:

Z hlediska vyšších územních samosprávných celků je nejvyšší počet násilných trestných činů charakteristický pro Moravskoslezský kraj (3. 546 tr. č.), hl. m. Prahu (3. 373 tr. č.) a Středočeský kraj (2. 134 tr. č.). Rovněž Ústecký kraj patří mezi nejproblémovější kraje pokud se týká evidovaných trestných činů vražd, loupeží a nebezpečného vyhrožování. Nejnižší

počet násilných trestných činů, tj. kraje, v nichž počet trestných činů nepřevýšil hranici 700 tr. činů, charakterizují Vysočinu a kraj Pardubický.

Počet zjištěných vražd (*výrazný pokles, a to o 43 vražd, byl evidován ve Středočeském kraji, v hl.m. Praze došlo naopak k růstu o 9 případů*) byl doprovázen vyšší objasněností, která dosáhla 85,9 % (v roce 2000 81,7 %, v roce 1999 89 %). Trestně bylo stíháno celkem 230 osob, z toho 31 žen, počet obětí bylo evidováno 208 žen a mužů. Z objasněných vražd stále **převažují vraždy motivované osobními vztahy** (120), poklesl počet loupežných vražd na 29 (v roce 2000 43, v roce 1999 36), policií byly evidovány 2 vraždy "na objednávku". V jednání pachatelů je stále více zjišťována kvalifikovaná příprava, loupežná motivace a brutalita. Vyrůstá počet vražd, kdy není známa totožnost oběti, oběť je značně devastována. Dalším problémem je stoupající počet vražd, při kterých jde o souboj mezi zločineckými organizacemi. U tohoto typu vraždy je objasňování velice složité - motivace jednání pachatele se pohybuje od krevní msty až po ovládnutí konkrétního území. Pokračují případy vražd spáchaných převážně najatými cizinci, kteří naše území po spáchání činu ihned opustí. Motivací nájemných vražd je řešení osobních vztahů, snaha o získání finančních prostředků, likvidace možného svědka, nesolventnost podnikatelů, odstranění konkurence apod. Převážná část vražd a jejich pokusů je **spáchána za použití zbraně** (26 vražd za pomoci chladné zbraně a ve 47 případech pachatelé použili zbraň střelnou; v 97 případech bylo použito "jiného předmětu"). *Legálně drženou zbraní bylo spácháno 14 vražd (7,7 %), nelegálně drženou zbraní 26 vražd, většina vražd byla spáchána tzv. jiným předmětem.* Policie ČR evidovala 201 (v roce 2000 198) **mrtvol nejištěné totožnosti**, identifikovala 167 případů, z toho bylo 29 cizinců; ve 24 případech se jednalo o oběti násilných trestných činů (21 vražd a 3 případy ublížení na zdraví s následkem smrti).

Počet zjištěných trestných činů **loupeže se mírně snížil**, a to i na území hl.m. Prahy. Na 10. 000 obyvatel připadají v ČR 4 trestné činy loupeže, na území hl.m. Prahy 13 tr.č. (**Praha se na této trestné činnosti podílí 35 %** - podíl ostatních krajů se pohybuje od 16 % do 3 %). Zároveň došlo ke zvýšení objasněnosti. Situace se výrazně nezměnila - převládá snaha o získání finančních prostředků, šperků, přepravovaného zboží. Motivem loupeží je stále více vymáhání dluhů v souběhu s vydíráním. Projevuje se výrazná brutalita pachatelů, roste počet loupežných přepadení se zbraní nebo pohružky použitím zbraně. Vedle pouličních loupeží dochází k loupežným přepadením na silničních odpočívadlech, především řidičů kamionové přepravy

Nejčastějším trestným činem násilné kriminality zůstává trestný čin **úmyslného ublížení na zdraví** s podílem na násilné kriminalitě 32,5 %. Pokračuje růst počtu případů **nebezpečného vyhrožování**, mírně klesá počet trestných činů **vydírání**. PČR evidovala 24 (-6) **výbuchů**, z nichž jich objasnila 12 (shodně s rokem 2000).

PČR evidovala celkem 3. 368 (-123) **trestných činů se zbraní, což znamená nárůst** oproti roku 1995, kdy jich zaznamenala 3. 072 tr. č. (v roce 1994 3. 980 tr. č., v roce 1999 3. 844). Trestných činů s **krátkou střelnou zbraní** policie evidovala 924 (-225). PČR evidovala celkem 997 (-226) trestných činů spáchaných se střelnou zbraní, z toho 202 (-48) spáchaných s nelegálně drženou střelnou zbraní, s legálně drženou zbraní 244, u ostatních se jedná o kategorii "bez možnosti posouzení". Za trestnou činnost se střelnou zbraní bylo stíháno celkem 474 (-152) osob, z nichž 171 (-69) drželo zbraň nelegálně. Nejčastěji se jednalo o trestné činy nebezpečného vyhrožování, omezování osobní svobody a loupeže. Nedovoleného ozbrojování bylo celkem evidováno 649 (-133) trestných činů.

PŘÍLOHA P IV: POČET TRESTNÝCH ČINŮ U DRŽITELŮ ZBROJNÍCH PRŮKAZŮ

INFORMACE

o početních stavech ručních zbraní u držitelů zbrojních průkazů a zbrojních licencí
na území České republiky a přestupcích a trestných činech v této oblasti
v roce 2004

Početní stavy ručních zbraní u držitelů zbrojních průkazů a zbrojních licencí

	kategorie A	kategorie B	kategorie C	celkem
u držitelů zbrojních průkazů	449	329 640	276 080	606 169
u držitelů zbrojních licencí	906	18 214	6 927	26 047

Počty přestupků a trestných činů

přestupky	6 080
trestné činy	1 010

Poznámka: V tabulce jsou uvedeny zjištěné přestupky a trestné činy